

AUGUSTUS 2002

PRIJS €1,50

waarvan een halve euro
voor de verkoper

de Riepe

VAN VERKOPERS ALLEEN KOPEN
MET BADGE!

**Kars Thaden:
belangeloos hulpverlener**

straatmagazine voor Noord-Nederland

'Jullie Nederlanders zijn zulke egoïsten. Als het jullie niet uitkomt, gaat de deur dicht. Zonder pardon. Moet je eens in Zuid-Amerika komen. Heb je een probleem? Geen onderdak? Vertel straks maar, kom eerst maar binnen.'

Aan het woord is Kars Thaden. En hij laat er geen gras over groeien. Kars kan zich er kwaad om maken, om zoveel Nederlandse pietluttigheid. Bij hem zijn mensen in nood welkom. Op z'n schepen in de Groningse Noorderhaven is ruimte zat. Naar achtergronden vraagt hij niet. Drugs, schulden, de politie; allemaal van later zorg.

Eerst eens even pas op de plaats.

Kars heeft een aantal schepen in de Noorderhaven liggen, vlakbij de Kijk in 't Jatbrug. Op eentje woont hij, een andere wordt verbouwd. 'Hij moet gaan lijken op zo'n 16e-eeuws zeilschip.' Kars laat een foto zien.

'Alleen de subsidie om 'm te gaan verbouwen is nog niet rond.'

Z'n Prins-Bernhard-accent verraadt z'n Duitse afkomst. Karst vertelt over z'n jeugd. 'Oorspronkelijk komt de familie van Bremen. Maar m'n grootvader en m'n vader waren allebei zeelui. Dus zwierven we overal.

Tegen het eind van de oorlog woonden we in Roemenië, vlakbij de monding van de Donau. M'n vader was er loods. De Russen stopten ons Duitsers in kampen. Daar heb ik twee jaar gezeten. 's Winters lag de sneeuw er manshoog. Niemand had er wat te vreten. Ja, soep. Water met wat erin. M'n tweelingzus is er verhongerd. Je leefde met de dood, dag en nacht. Van de ouderen wisten we dat die sowieso binnenkort de pijp uit zouden gaan. En wij? Wij speelden gewoon in de lijkenkamers.

We hadden geen besef.

Met de dood heb ik nu helemaal niks. Geen enkele emotie. Of toch wel.

Als er weer eens uit naam van de beschaving ergens een massamoord wordt gepleegd. Zoals in Afghanistan. Dan merk ik dat ik kwaad word.'

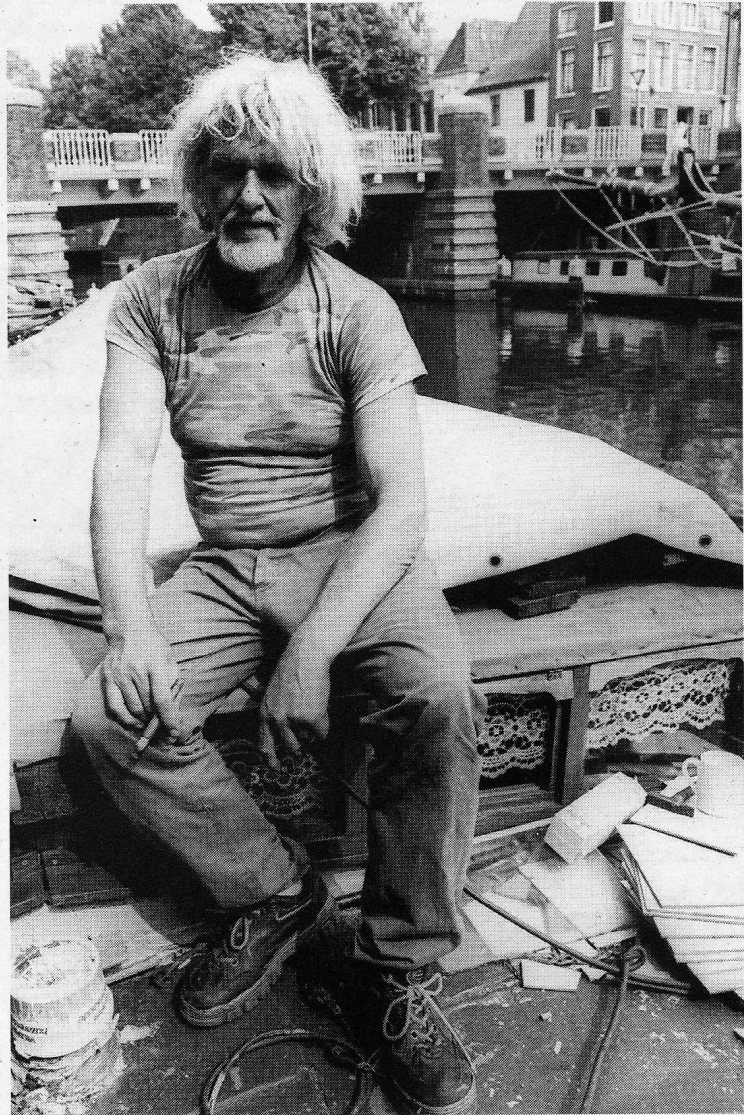
Na zijn gevangenschap kwam Kars ('in veewagons') weer terecht in Duitsland. Hij werd er architect. Ontwierp huizen. 'Maar het water ging trekken. Ik merkte dat ik vrij wilde zijn. Als je in een huis woont en je buurman is een klootzak, dan heb je een probleem. Met een boot niet.

Je gooit gewoon de trossen los.'

Kars kocht een schip. Ging op weg. 'Naar de Caraïbische Zee. Gewoon, beetje varen, beetje kijken. Maar in Nederland was ik al door m'n geld heen.

Ik vond hier een baan. Wel gezellig. Maakte kennis met een vrouw. Nog véél gezelliger. Dus werd en bleef het Groningen. Mijn eigen kleine

Karibik, zeg ik weleens.

Een veilige thuishaven voor opgejaagden

Twee jaar later zink m'n boot. Ik voer ergens bij Terschelling. Er kwam storm op, ik maakte water. De machinekamer ontplofte. Alles weg. M'n boeken, m'n muziek, m'n foto's, m'n schilderijen. Alles.

Op afbetaling heb ik een kleine catamaran gekocht. En ik ben weer opnieuw begonnen. Met boten restaureren en verkopen. Het enige waar ik goed in ben.

Toen kwam Willeke. Negentien was ze toen. Ze woonde in een

caravan. Maar ik vond haar op straat, onder een auto. Ze dronk mengsmering om maar stoned te kunnen zijn. "Kom maar mee aan boord", zei ik.

Willeke reisde overal mee naartoe. Naar Harlingen en zo. Ze knapte zienderogen op. Ik zorgde voor een nieuw legitimatiebewijs, voor een nieuwe bankpas. Willeke werd weer iemand. Zoiets doe je gewoon. Heb ik van m'n ouders meegekregen. Die zijn in Panama

getrouwd en hebben in Ecuador gewoond. Hadden een beetje een Zuid-Amerikaanse mentaliteit. Gastvrij, de deur stond altijd open. Dat neem je over. Als je ouders klootzakken zijn, word jij dat ook. Als je ouders zuipen, ga jij ook aan de fles. Sommige mensen denken dat ze al een alibi hebben als ze een Riepe hebben gekocht. Ik ken een jongen, die ging met een rijke vrouw mee. Een *wipstaart*. Zo noem ik ze. Maar wel altijd piekfijn in de kleren!

Met Willeke ging het mis. 'De politie in Almere belde. Ze hadden haar daar in de cel zitten. Ze was ongesteld en smeerde alles onder het bloed. Wat ze met haar moesten. "Jullie hebben daar toch een Leger des Heils in Almere?", vroeg ik. Wisten ze niet. Politie nota bene. Met de buurman ben ik er in de auto naartoe gereden. Willeke op de achterbank, terug naar Groningen. Maar hier gleed ze alleen maar verder af. Iemand bood haar in de kroeg spul aan. Gratis, want hij moest nieuwe klanten hebben.'

Maar Kars liet het er niet bij. Z'n boot bleef een rustplaats. Voor opgejaagden, voor paria's. 'Vaak komen mensen hier zomaar langs. Gaan ze zitten. Discussiëren. Heel intelligent zijn ze. En ze weten veel van muziek. Ook al zijn ze zo stoned als een deur, ze herkennen heel vaak m'n klassieke componisten.

Soms komt het me niet goed uit. Heb ik een meisje op bezoek. Komt er iemand bij zitten. Ik probeer 'm duidelijk te maken: "Ga nou!" Tot hij boos z'n zaakjes bij elkaar graait. "Ben ik hier soms niet welkom, of zo?!"

Maar verder? Een privéleven heb ik niet. Man, ik ben 65! Op het moment ben ik verliefd. Alleen is het niet wederzijds. Want ik ben een ouwe zak. Soms vinden meisjes dat nog wel leuk, een ouwe zak.

Misschien vanwege de veiligheid, de geborgenheid. Jonge mannen willen vaak maar een ding. Dat duurt hooguit een kwartier. Maar dan zitten er nog 23 uur en drie kwartier in een dag. Hebben die meisjes vragen, waar jongens geen antwoord op hebben. Ik wel.

Af en toe word ik er moe van, al die mensen aan boord. Het vergt energie. Want je kunt ze alleen begrijpen wanneer je je in ze verdiept.

En dan valt het me op; altijd weer diezelfde domheid. Eén keertje willen ze het proberen. Dat kan toch geen kwaad? Ze moesten eens weten hoeveel dakschade ze daarmee kunnen aanrichten.'

Kars loopt naar een zijkamertje in z'n boot. Hij komt terug met een vuilniszak. Foto's. 'Kijk hier. Willeke. Zelf genomen. En deze. Ferdinand.

Dood. Of deze. Charlotte. Ook dood. Anders mochten jullie ze wel meenemen, maar ik wil nu niet dat deze mensen ergens aan de muur komen te hangen.

Volgens mij trek ik ze aan. Als ik over straat loop of in de kroeg zit; één blik. Ik kijk ze diep in de ogen en hóp! Eentje van de familie. Even later praten we en hóp! Daar komt alles naar boven. Een Duitse jongen wilde naar de psychiater. Hij was schizofreen, zei hij. "Niet doen", antwoordde ik. "Een psychiater laat je alleen maar opnemen. Stopt je vol met medicijnen. Soms heb je het niet eens in de gaten."

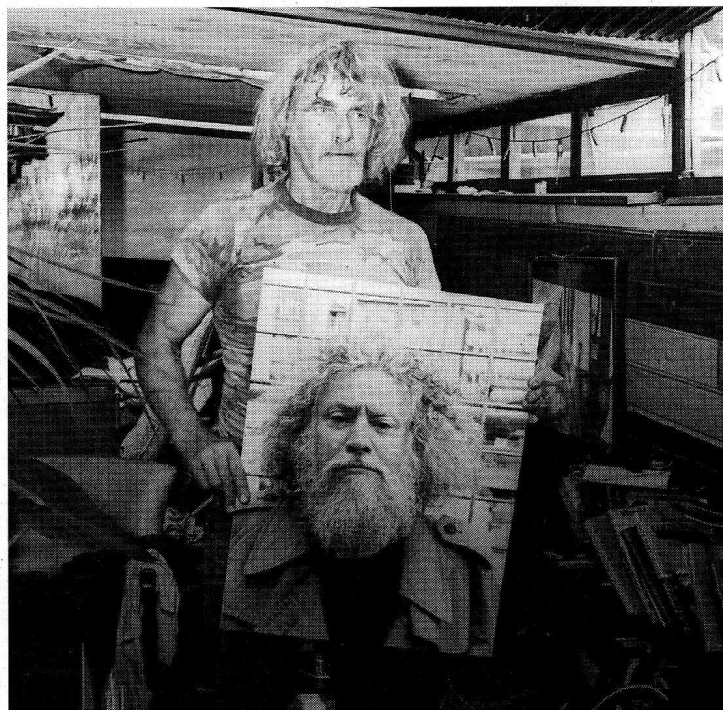
De meesten willen gewoon praten. Een enkeling niet. Die zit hier dan tegenover me, zwijgend. Koffie te drinken. Z'n cocaïnepijpje aan te steken boven het fornuis. Ook goed.

Of ik ook grenzen trek? Weet ik niet. Dan moet er eerst iets gebeuren.

Hoewel, er is al eens iets gebeurd. Een jongen brak bij me in. Later sprak ik hem erop aan. Hij wilde me in elkaar slaan. Ik heb een stuk hout gepakt. "En nou moet je weggezen!", riep ik.

Als het zo uitkomt, laat ik mensen hier op de boot achter zonder

'Kijk hier. Willeke. Zelf genomen. En deze. Ferdinand. Dood. Of deze. Charlotte. Ook dood'

dat ik er zelf bij ben. Maar er is nooit wat weg. En het geld dat ik heb uitgeleend, kreeg ik altijd weer terug. Soms duurde het een paar jaar, maar ik kreeg het wél.

De meeste mensen zullen wel denken dat ik gek ben. Maar dan zeg ik op mijn beurt: "Wie heb je nou liever? Mij, of zo'n huichelaar die 's zondags met z'n bijbelte naar de kerk gaat? Waar instaat dat dit niet mag en dat niet mag." En diezelfde mensen schoppen zonder pardon een vrouw met drie kinderen terug naar Iran. Dat zijn dus christenen, waar je dan over praat.'

Kars mag dan 65 zijn, uitgerangeerd is hij nog lang niet. Hij zit nog vol met plannen. Die ene boot, daar heeft hij eerst z'n zinnen op gezet. 'Volgend jaar is het 400 jaar geleden dat Abel Tasman werd geboren. Dan wil ik 'm klaar hebben. Hij moet gaan lijken op zo'n boot van toen. En dan wil ik dezelfde reis maken als Tasman. Naar Australië, Nieuw-Zeeland, Fidji. En dan nooit meer terugkomen. Abel Tasman kwam ook nooit meer terug. En zeg nou zelf: wat moest hij eigenlijk ook in vredesnaam nog in Lutjegast?'

WIM RECKERS